

DATÇA YARIMADASI'NDA DOĞAL ORTAM TURİZM İLİŞKİLERİ

Fatma KAFALI YILMAZ*

Özet

İnceleme alanı Ege Bölgesi'nin Ege Bölümü içerisinde kalan Dış Menteşe yöresinin, Marmaris alt yöresinde yer almaktadır. Biri doğu-batı doğrultusunda uzanan Datça (eski adı Dadya) ya da Reşadiye yarımadası ile diğeri güneybatı-kuzeydoğu yönünde uzanan eski adı Daraçya olan Bozburun yarımadasından oluşur (Şekil - 1). Her iki yarımada da Datça yarımadası denir. $36^{\circ} 32'S$ ile $37^{\circ} 00'S$ kuzey enlemleri ve $27^{\circ} 20'S$ ile $28^{\circ} 16'S$ doğu boylamları arasında bulunan inceleme alanı 1150 km^2 dir.

I. Jeolojik zamandan günümüze kadar olan jeolojik zamanlara ait formasyonların yüzeyleme verdiği saha sismik yönden aktif olup, zaman zaman depremler meydana gelmektedir. Dar ve engebeli bir topoğrafyaya sahip olan inceleme alanının en yüksek dağı 1163 m ile Kocadağ'dır. Sahada tektonik, karstik, akarsu aşındırma ve biriktirme şekillerine göre oluşmuş farklı kıyı tipleri bulunur. Yağışların büyük bölümünün kışları düştüğü, yazların kurak geçtiği saha Akdeniz İklim Bölgesi'nde yer alır. Sahanın klimaks bitki türü kızılçamdır. Bunların tahrip edildiği yerlerde maki sekonder süksesyon olarak ortama hakim olmuştur. Topoğrafik faktörler ve toprak şartları, özellikle iç kısımdaki yöre insanını dağınık yerleşmeye zorlarken, kıyıya yakın yerlerde turizmin etkisi ile yeni yerleşmeler daha sık bir dokuda kurulmuştur. Son yıllarda tarıma olan ilginin azaldığı sahada, turizmcilik ön plana geçmiştir. Ancak turizmin çok hızlı gelişmesi ve denetimin yetersiz olması, başta yanlış yapılanma olmak üzere bir çok sorunu da beraberinde getirmiştir.

Giriş

Datça yarımadası Türkiye'nin önemli turizm merkezlerinden biridir. 1985 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile "Turizmde Öncelikli Yörelere" arasına alınmıştır.

* Yard. Doç. Dr., AKÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü.

Çizelge- 1:Muğla'nın Radyasyon ve Güneşlenme Özellikleri (Koçman, 1993'den)

METEOROLOJİK UNSURLAR	A Y L A R												YILLIK	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Teorik Güneşlenme Süresi (T/G)														
Saat / Dakika	9.25	10.40	11.45	12.58	14.00	14.31	14.57	13.23	12.14	11.01	9.54	9.29		11.59
Gerçek Güneşlenme Süresi (G/S)														
Saat / Dakika	3.31	4.22	5.31	7.00	8.32	11.46	13.08	12.19	10.31	7.03	4.59	3.31		7.40
Güneşlenme Oranı (%)														
Güneş Işınlarının Deklınasyonu (° , ') Derece / Dakika	31° 53'	39° 51'	50° 23'	62° 13'	71° 35'	75° 53'	73° 59'	66° 15'	55° 01'	43° 12'	33° 53'	29° 45'		
Net Radyasyon Cal / cm ² / gün	22.5	64.4	123.7	195.8	251.7	285.5	279.8	232.7	159.0	85.9	32.0	11.1		145.3

Bu nedenle de özellikle 1985 yılından sonra, turizm faaliyetleri daha da hız kazanmıştır. Yarımadanın önemli turizm merkezi olmasında rol oynayan çeşitli unsurlar bulunmaktadır. Bunlar çekicilik, ulaşım, konaklama ve altyapıdır.

Turizmi etkileyen en önemli unsur “çekicilik”tir. Sahayı çekici kılan özellikleri iklimi, koyları, bitki örtüsü, antik kentleri ve çeşitli topoğrafik özellikleridir.

İnceleme alanının 36°- 37° kuzey paralelleri dahilinde, orta kuşak üzerinde bulunması, saha üzerinde kış ve yaz sirkülasyon koşullarını belirleyen hava kütlelerinin de değişiklik göstermesinde önemli etken olmuştur. Saha, konuma bağlı olarak mevsimlere göre farklı hava akımlarının tesirinde kalır. Bu hava kütleleri sahanın termik ve yağış rejiminin belirlenmesinde önemli etken olmuştur. Buna göre kış mevsiminde inceleme alanı, maritim polar (mP) ve kontinental polar (cP) hava kütleleri ile kontinental tropikal (cT) ve maritim tropikal (mT) hava kütlelerinin karşılaştığı ve cephe oluşum koşullarının görüldüğü alandır. Bu nedenle en fazla yağışlar kış mevsiminde düşer. Yaz mevsiminde Batı Rüzgarları sistemine bağlı olarak polar hava kütleleri kuzeye çekilir ve bunun yerini güneyden gelen tropikal hava kütleleri alır. Buna bağlı olarak yaz döneminde sıcaklıklar artar ve yağışların da azalması ile kurak bir dönem etkili olur.

İnceleme alanı ve yakın çevresinde, alınan radyasyon miktarı ve güneşlenme süresi hemen hemen birbirine yakın değerde olduğundan Koçman'ın “Ege Ovaları'nın İklimi”¹ adlı çalışmasından Muğla istasyonu örnek alınmıştır (Çizelge-1). Buna göre inceleme alanında güneş ışınları kış ile yaz mevsiminde 46° 05' lik farkla gelmektedir. Alınan radyasyon miktarına göre, kış ile yaz arasında önemli ısınma farkları kaydedilmiştir. Yaz döneminde, güneş ışınlarının 76° ye varan büyük açılarla gelmesi, gelen radyasyon miktarının artmasına ve sıcaklığın yükselmesine neden olmuştur.

¹ KOÇMAN, A., *Ege Ovalarının İklimi*, E.Ü. Edebiyat Fak. Yay.:73, s.21, İzmir, 1993.

Çizelge – 2: Datça ve Marmaris'te Ortalama ve Mutlak Ekstrem Sıcaklıklar

Meteoroloji İstasyonları	METEOROLOJİK UNSURLAR	A Y L A R												YILLIK
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
MARMARS	Ortalama Sıcaklık	10.6	11.0	12.7	15.9	20.2	25.0	27.8	27.5	24.3	19.4	15.0	12.1	18.5
	En Yüksek Sıcaklık	22.5	24.4	27.5	31.6	39.2	41.2	5.2	47.0	40.4	36.3	30.0	24.0	47.0
	En Düşük Sıcaklık	-4.0	-4.0	-1.2	4.3	5.9	11.5	14.7	14.8	10.3	5.5	0.0	-0.2	-4.0
DATÇA	Ortalama Sıcaklık	12.1	12.2	13.8	16.6	20.6	24.6	27.0	27.0	24.6	20.6	16.7	13.8	19.1
	En Yüksek Sıcaklık	22.0	21.0	24.7	28.4	38.4	38.1	40.5	38.0	37.5	32.0	26.8	22.0	40.5
	En Düşük Sıcaklık	0.2	-1.7	2.4	6.2	9.9	13.5	17.4	18.0	12.3	10.5	5.6	0.9	-1.7

Çizelge – 3: Datça ve Marmaris'te ortalama bulutluluk, Açık Günler ve Kapalı Günler Sayısı

Meteoroloji İstasyonları	METEOROLOJİK UNSURLAR	A Y L A R												YILLIK
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
MARMARİS	Ortalama Bulutluluk	5.2	5.1	4.6	4.0	2.8	1.5	0.3	0.3	0.9	2.5	3.9	4.8	3.0
	Açık Günler Sayısı	8.0	7.5	9.4	10.1	14.7	23.2	29.6	29.6	25.6	17.2	11.8	8.8	95.6
	Kapalı Günler Sayısı	8.7	7.5	6.6	4.5	2.1	0.4	-	-	0.3	1.7	4.6	7.5	43.9
DATÇA	Ortalama Bulutluluk	5.4	5.6	4.8	4.3	2.8	1.1	0.2	0.3	1.0	2.9	4.3	5.4	3.2
	Açık Günler Sayısı	6.7	6.1	8.7	8.9	15.8	24.3	30.8	29.8	24.9	16.0	11.2	6.8	190.0
	Kapalı günler Sayısı	9.8	9.8	7.2	5.2	1.2	0.4	-	-	0.4	2.8	5.8	8.8	50.0

İnceleme alanında güneşlenme süresi, alınan radyasyon miktarına paralel olarak yüksek değerdedir. Buna göre gerçek güneşlenme süresi; kış aylarında 3 saat, yaz döneminde 12-13 saat dolayındadır. Minimum güneşlenme Aralık ve Ocak aylarına tekabül eder. Bu dönemde bulutluluk oranı yüksek, atmosfer aktivitesi fazla, gün kısadır. Belirtilen aylarda ortalama bulutluluk 4.8 ile 5.4 arasında değişmektedir (Çizelge – 2). Mayıs ayından itibaren bağıl nem düşmekte, hava doyma noktasından uzaklaşmakta ve doğal olarak bulut oluşum koşulları da zayıflamaktadır. Marmaris'te Temmuz ve Ağustos aylarında kapalı gün sayısı 0, açık gün sayısı 29.6 gündür. Aynı aylarda Datça'da kapalı gün sayısı 0, açık gün sayısı 30.8 ile 29.8 gündür. Bu durum, yaz döneminde kararlı yaz sirkülasyon koşullarının egemen olması ve cephe oluşumlarının son derece sınırlı olması ile ilgilidir. Bulutlu gün sayısının düşük olduğu inceleme alanında, güneşlenme ve denize girme bakımından önemli olan güneşli gün sayısı yüksektir. Yıllık ortalama açık günler sayısı 150-180 gün olup, ortalama güneşlenme süresi 2800-3000 saat arındadır.

İnceleme alanında denizelliğin etkisi ile ve yıl boyunca etkili olan hava kütlelerinin özelliği nedeniyle yıllık ortalama sıcaklık ortalaması yüksektir. Buna göre Marmaris'in 18.5 °C, Datça'nın 19.8 °C değerindedir (Çizelge – 3). Denizelliğin etkisi ile amplitüd değerleri çok yüksek değildir (Marmaris 17.2 °C, Datça 14.9 °C). Termik anomalise pozitifdir.

Denizellik, insolasyon ve yıl boyunca etkili olan hava kütleleri termik rejimi tayin eden en önemli faktörlerdir. Sıcaklığın yıl içindeki değişiminde, düzenli bir artış ve azalma görülür. Sahada en soğuk ay olan Ocak ayı ortalama değeri Marmaris'te 10.6 °C, Datça'da 12.1 °C dir. Mayıs ayından itibaren ortalama sıcaklık 20 °C nin üzerine çıkar. Temmuz ve Ağustos aylarında en yüksek ortama değerleri bulur. Marmaris'te Temmuz ayında ortalama sıcaklık 27.8 °C, Datça'da 27.0 °C dir. İnceleme alanında sıcaklığın 20 °C nin üzerinde seyrettiği dönem 4-5 ayı bulur. Ancak Ekim ayından itibaren sıcaklık yavaş yavaş düşmeye başlar. Bu durumda saha kışları ılık-serin, yazları sıcak geçer. Sıcaklığın yıl içinde göstermiş olduğu değişime bağlı olarak inceleme alanının "Denizsel Akdeniz Termik Rejim Tipi" içerisinde yer almaktadır. Güneş banyosu için hava sıcaklığının 20-28 °C arasında

olduğu (KOÇMAN, 1993)² göz önüne alındığında, inceleme alanında sıcaklığın bu değerler arasında olduğu dönem 184 gündür. Deniz banyosu için uygun olan su sıcaklığı ise 18 °C ile 28 °C olduğu toplam gün sayısı 230 gündür. Suyun havadan daha yavaş soğuması nedeniyle, bu süre deniz banyosu için gerekli olan ortalama hava sıcaklığının etkili olduğu dönemden daha uzundur. Açık gün sayısının yüksek, güneş ve deniz banyosu için uygun olan sıcaklık şartlarının uzun dönem etkili olması, sahayı çekici kılan iklim özellikleridir. Bu nedenle iklimin, yerli ve yabancı turistlerin bu yöreye akın etmesindeki önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Buna bağlı olarak, yaz dönemde Datça ve Marmaris'te nüfusun gerçek nüfustan birkaç misli artışı, iklimin çekici etkisini açıkça göstermektedir.

Turizmde çekiciliği artıran önemli bir unsur da bitki örtüsüdür. Holarktik Flora Aleminin Doğu Akdeniz Flora Bölgesi'nde yer alan inceleme alanının coğrafi özelliklerine bağlı olarak, bitki tür ve çeşitliliği zenginlik gösterir. Yıllık ortalama sıcaklığın yüksek olduğu inceleme alanında, vejetasyon süresi uzun bir devreyi kapsar. Sahanın klimaks bitki türü olan kızılçamlar (*Pinus brutia*, Foto- 1) deniz seviyesinden itibaren 1000 m nin üzerine kadar olan seviyelerde yayılış göstermiştir. Ancak insanın doğaya olan aşırı müdahalesi ile kızılçamların önemli ölçüde tahrip edildiği yerlerde, kızılçamanın ormanaltı katını oluşturan maki (*Maque*) elemanları sekonder süksesyon olarak ortama hakim olmuştur. Bozburun yarımadasının orta kısmında Gökdağ ve Palamut dağın kuzeye bakan yamaçlarında 500 m nin üzerinde yer alan andız ağacı (*Juniperus drupecea*) bitki örtüsünde çeşitliliği artırmıştır (Foto- 2)

Sahada asıl Akdeniz kuşağını oluşturan bu türlerin yanı sıra relik ve endemik türler de bulunur. Topoğrafyanın arızalı olması bitkiler için kuvvetli izolasyon şartları sağladığından, geçmiş jeolojik devirlerdeki iklim salınımlarının olduğu dönemlerde yarılanın fazla olduğu alanlar, bitkiler için barınak sahalarını oluşturmuştur. Bu nedenle arızalı olan inceleme alanı Datça hurması (*Phoneix theophrasti*) ve sığla veya günlük ağacı (*Luquidambar orientalis*, Foto - 3) gibi relik ve endemik türleri ile sahanın bitki kompozisyonu zenginlik ka-

² KOÇMAN, a.g.e., s. 127

zanmıştır. Bitki çeşitliliğinin fazla olması, betonlaşmanın ve şehir yaşamının arttığı yüzyılımızda insanları bu yöreye çekmiştir.

Sahanın turizminde çekiciliği artıran önemli bir unsur da topoğrafik özelliklerdir. Yöre halkının “bük” ismini verdiği onlarca sayıda koyların bulunması turizm için doğal bir avantaj olmuştur (Foto – 4). Dar ve engebeli bir topoğrafyaya sahip inceleme alanın kıyıları son derece girintili çıkıntılı olup, çok sayıda kıyı tipini bir arada görmek mümkündür (Foto – 5, Foto- 6). Birbirinden güzel çok sayıda koylar; inceleme alanındaki ulaşım imkanlarının özellikle 1994 yılından itibaren artması ve iyileştirilmesi, alt yapı imkanlarının yaygınlaştırılması ile yerleşmeye açılmıştır.

Kıyı turizmine uygun olmayan enine yüksek kıyılarda burun, yarımada ve adalara hakim rüzgar yönlerine karşı doğal korumalı koylar, yatların demirlenmesi ve yatçıların denizin rekreasyonel faaliyetleri için yat turizmine uygundur. Yüksek kıyıların karayolu bağlantısının güç ve yapılaşmaya açılmamış olması da yat turizminin aradığı ideal ortamı oluşturur (DOĞANER, S. 1998)³ Datça yarımadası kıyılarının enine kıyı özelliğinde olması nedeniyle yatçılık faaliyetleri gelişmiştir.

Kıyı gerisindeki arızalı topoğrafya ve dik yamaçlar yat turizminin gelişmesi, karayolunun ulaşabileceği koylar, tatil ve dinlenme sitelerinin tesisi ile, çoğu yerde dar ancak (şimdilik) kirlenmemiş deniz ve doğasıyla günümüzde yaz mevsiminin cazibeli yerleri olarak ilgi odağı olmuştur. Tektonik aktiviteye bağlı olarak oluşmuş çeşitli kıyı tiplerinin bulunduğu sahada, farklı boyutlarda ve çeşitli şekillerde oluşmuş bu koyların, derinlikleri az ve kirlenmemiş suları ile turizmde canlılığı artırırken, diğer taraftan da koylar gerisinde bulunan yerleşmeler tüm kıyıyı takip edecek şekilde turizm yönelik yapıları ile gelişmeye başlamıştır.

³ DOĞANER, S., “Türkiye Kıyı Kullanımında Turizm Olgusu (Tourism in Coastal Utilization of Turkey)”, *Türk Coğ. Der.*, S. 33, s., 25-53, İstanbul 1998.

Bununla birlikte koylar, yine turizmin etkisi ile farklı iş kollarının artmasında, kıyılarda geçim tipinin değişmesinde ve nüfus çekmesinde önemli bir morfolojik birim olarak dikkati çeker. Nitekim, bu koylar günümüzde yat turizmi açısından en cazibeli yerlerdir. Buna bağlı olarak, yerli ve yabancı yatçıların bu yöreye akın etmesinde haklı bir neden olmuştur. Marmaris başta olmak üzere, yat limanlarının ve koyların çokluğu, inceleme alanın yat turizminin odak noktası olmasında jeomorfolojinin fonksiyonu büyüktür (Foto - 7).

Sahanın arızalı bir topoğrafyaya sahip olması, heyecanı sevenler için jeep safarilerini mümkün kılmıştır. Ayrıca sahada küçük bir şelalenin bulunması turistleri bu bölgeye çeken esas unsur olmasa da doğal güzelliği ile turistlerin gezecekleri ve görecekleri güzelliklerin artmasında yardımcı unsurdur.

Doğal güzelliklerinin yanı sıra tarihi zenginliğe de sahip olması, turistleri bu yöreye çeken önemli etkidir. Özellikle Bozburun yarımadasında çok sayıda küçük antik kentler bulunmaktadır. Ancak turistlerin en fazla ilgisini çeken ve büyük olan, Reşadiye yarımadasının en batı ucunda bulunan Knidos antik kentidir (Foto - 8). Halen kazıları devam eden bu antik kent, yerli ve yabancı turistlerin en fazla ilgisini çeken ve sahadaki en büyük antik yerleşmedir.

Turizmde erişebilirliği sağlayan ve çok önemli olan ulaşım koşullarında 1994 yılından bu yana önemli gelişmeler olmuştur. Daha önce ulaşımın güçlüğüyle sağlandığı yerlerde yolların genişletilerek asfaltlanması birçok koy ve bu koylardaki yerleşmelerin turizme açılmasına ve canlılık kazanmasına neden olmuştur.

Turizmde önemli olan bir diğer unsur da turistlerin konaklayabileceği yerlerin olmasıdır. Bu nedenle özellikle 1985 yılından sonra otel motel ve pansiyon sayısında artış kaydedilmiştir. Bunların yanı sıra büfeler hediyeelik eşya dükkanları ve lokantaların sayısında da önemli artış görülmüştür.

İnceleme alanında otellerin yanı sıra pansiyonlar da çok fazladır. Gelir düzeyi çok yüksek olmayan yerli ve yabancı turistler genelde pansiyonları tercih etmektedir. Pansiyonların sayısı Datça'da 18, Marmaris'te 49 tanedir (1997). Ancak son yıllarda özellikle Marmaris'te pansiyonların sayısı azalmış ve apart otele dönüştürülmüştür. Bu

nedenle 1997 yılı verilerine göre, Marmaris'te 49 pansiyonun yanı sıra 42 adet de apart otel bulunmaktadır. Bu sayı Datça'da oldukça az olup sadece 2 adettir (1997).

Tarım topraklarının sahada dar ve parçalı olması nedeniyle tarımdan elde edilen gelirin düşük olması kıyıya yakın köylerde turizm tesislerinin sayısında artış gözlenmektedir. Özellikle 1985 yılından sonra teşviklerin artması ve 1994 yılından itibaren de ulaşımın çok zor şartlarda sağlandığı koylara ulaşan yolların iyileştirilmesi ile turizmde çok hızlı gelişmeler olmuştur. Kıyıda yer alan yerleşmelerden Selimiye, Bozburun, Yoğurtlu, Turunç ve Karacaköy iç kısımda yer alan yerleşmelerden göç almış ve nüfusu artmıştır. Bununla birlikte belirtilen yerleşmelerde turizmcilikle uğraşanların sayısı artarken, yat li-manları, otel, motel, pansiyon, lokanta ve hediyelik eşya dükkanlarının sayısı da artmıştır.

İnceleme alanına gelen turistlerin ülkeleri ve sayıları incelendiğinde birinci sırada, Türkiye genelinde olduğu gibi en fazla Almanya'dan gelen turistlerin çoğunlukta olduğu görülür (Çizelge- 4). Bunu Datça'da İngiltere, İtalya, Fransa ve Yunanistan izler. Marmaris'te ise İngiltere, İsrail, ABD ve İtalya izlemektedir. Buna göre Datça'ya en fazla Avrupa ülkelerinden turist gelirken, Marmaris'e gelen turist çemberinin daha geniş olduğu görülür.

Çizelge – 4 Datça ve Marmaris'e en fazla gelen yabancı turistlerin ülkeleri ve sayıları(Muğla Turizm İl Müdürlüğü).

DATÇA		MARMARİS	
Ülkesi	Sayısı (Kişi)	Ülkesi	Sayısı (Kişi)
Almanya	615	Almanya	16.975
İngiltere	424	İngiltere	10.959
İtalya	191	İsrail	8.802
Fransa	128	A.B.D.	3.122
Yunanistan	101	İtalya	2.959

Gelen turistlerin bıraktıkları döviz miktarı Datça ve Marmaris'e gelen turist sayılarının paralelinde farklılık gösterir. Yapılan araştırmada yıllara göre küçük salınımlar olmakla beraber, ortalama bırakılan döviz miktarı Datça'da 10 milyon dolar, Marmaris'te 250 milyon dolar civarındadır.

Sonuç olarak inceleme alanı iklimi, topoğrafyası, bitki örtüsü ve tarihi zenginliği ile önemli bir turizm merkezi olma özelliği kazanmıştır. Özellikle 1985 yılından sonra yatırımların artması ve tanıtımın iyi yapılması ile turizmde çok hızlı gelişmeler olmuştur. Ancak turizmde bu gelişmeler olurken bir takım problemleri de beraberinde getirmiştir. Bu hızlı gelişme ile denetimin iyi yapılmaması, doğanın bilinçsiz ve yanlış kullanımı ile ortamda bozulmalar meydana gelmiştir. Ayrıca turizmdeki büyük potansiyel ve gelişmeye rağmen, turizmde erişebilirliği sağlayan ulaşım imkanlarında iyileşme olmakla beraber, henüz yetersiz olduğu dikkati çeker. Ortalama yükseltilin fazla olmamakla birlikte, kısa mesafede değişen topoğrafya, sırtların denize doğru uzanışları ulaşımı son derece olumsuzlaştırmıştır. Nitekim her iki yarımada da farklı topoğrafik yapıların bulunması ulaşımı güçleştirmiştir. Yörenin turizme açılması ile önem kazanan yol yapımı henüz 1994 yılından itibaren gelişmeye başlamış olmakla beraber yollar çok dar olup, turizm sezonundaki yoğun trafiğe cevap verebilecek kapasitede değildir. Morfolojinin etkisiyle son derece virajlı ve dar olan Marmaris-Datça arasındaki karayolunun iyileştirilmesi yoluna gidilmiş olması ve yol yapım çalışmalarının devam ediyor olması sevindirici bir gelişmedir. Farklı iki yarımada özelliğinde olan inceleme alanında, çok sayıdaki koyların turizme açılmış olması ve gelişmekte olmasının yanı sıra topoğrafyanın sunmuş olduğu zor ulaşım koşullarına rağmen mevcut deniz ulaşımı seferleri yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle deniz ulaşımının geliştirilmesi ve iyileştirilmesi bir zorunluluk haline gelmiş olup tarifeli sefer sayıları artırılarak ulaşım daha da kolaylaştırılabilir.

Foto 1: Savar dere vadisinde ön planda gençlik, geri planda yaşlı kızılçam (*Pinus brutia*) ormanları

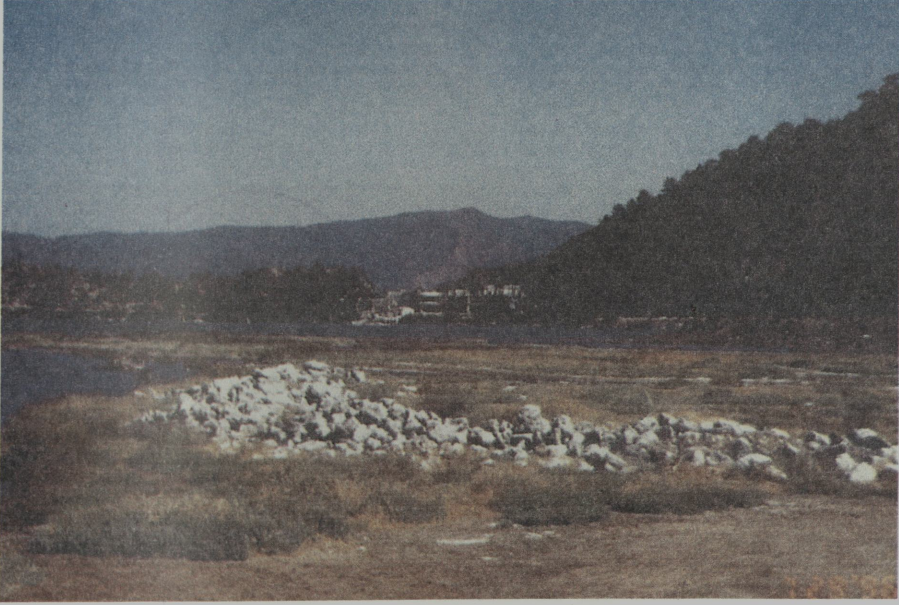

Foto 3: Turgut köyü kuzeyinde, Tülü burnu ile İncirli burun arasında Kelebek Derenin oluşturduğu "Alüvyal kıyı"

Foto 4: Orhaniye koyunda kuzey yönlü rüzgarların etkisiyle dalga akıntılarının oluşturduğu "kıyı açığı topuğu" (kız kumu)

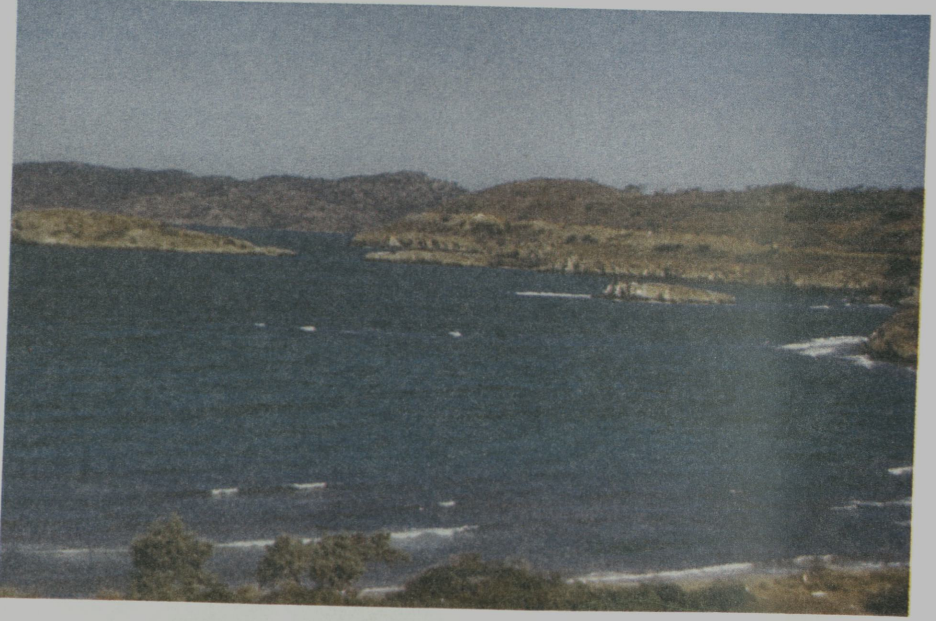

Foto 5: Bördübet Limanı güneyinde "faylı kıyı"lar

Foto 6: Çatal Limanı çevresindeki "dalmaç kıyı" tipi

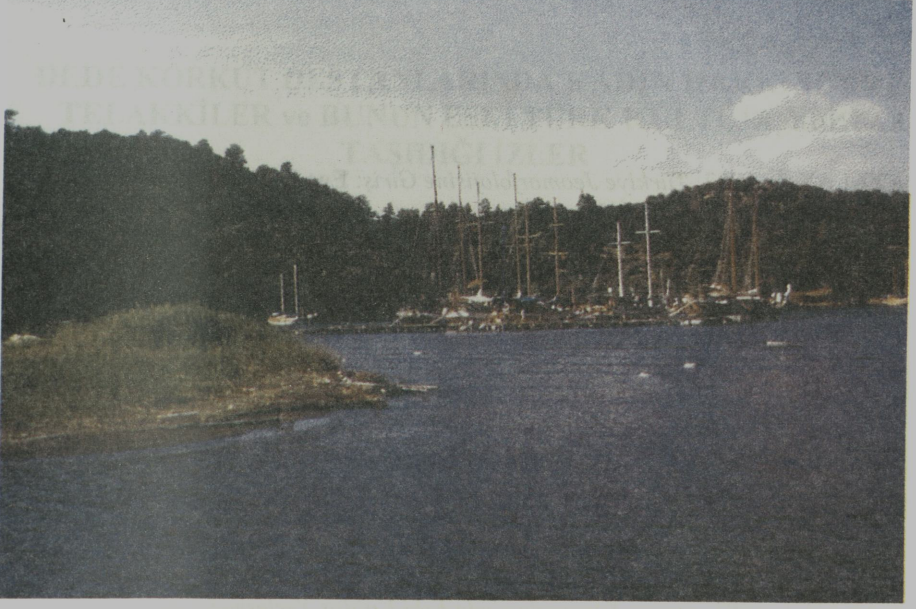

Foto 7: Okluk koyunda yatcılık faaliyeti

Foto 8: İnceleme alanında en çok turist çeken yerlerden antik Knidos kenti tiyatrosu

KAYNAKÇA

- ATALAY, İ., 1987, *Türkiye Jeomorfolojisine Giriş*: Ege Üniv. Ed Fak. Yay. No: 9, İzmir.
- ATALAY, İ., 1990, *Vejetasyon Coğrafyasının Esasları*: ISBN 975-95 527-4-4, Ege Üniv. Basım., İzmir.
- DOĞANER, S., 1987, *Türkiyenin Güneybatı Kıyılarının Turizm Coğrafyası*: İ.Ü. Doktora Tezi
- DOĞANER, S., 1998, *Türkiye Kıyı Kullanımında Turizm Olgusu* (Tourism İn Coastal Utilization of Turkey) Türk Coğ. Der. S. 33, s.25-53.
- KAFALI, F., 1998, *Datça Yarımadasında Doğal Ortam İnsan İlişkileri*: D.E.Ü. Doktora Tezi, İzmir.
- KANTARCI, D., 1990, *Reşadiye (Datça) Yarımadasının Ekolojik Özellikleri*: İ.Ü. Orm. Fak. Der.: seri A, Cilt 40, s. 57-77, İstanbul.
- KAYAN, İ., 1981, *Datça Yarımadası 'nda Eski Knidos Yerleşmelerini Etkileyen Doğal Çevre Özellikleri*: A.Ü. Coğ. Araş. Derg. S.11, s. 51-70 Ankara.
- KOÇMAN, A., 1993, *Türkiye İklimi*: E.Ü. Ed. Fak., Yay. No. 72, İzmir.
- KOÇMAN, A., 1993, *Ege Ovalarının İklimi*: E.Ü. Ed. Fak. Yay. No:73, İzmir.